

თავი - 19

მოგების გადასახადის აღრიცხვა

შინაარსი

- ❖ მოგების გადასახადის აღრიცხვა;
- ❖ მოკლე ახსნა განმარტებები.

19 . 1 . მოგების გადასახადის აღრიცხვა

ნებისმიერი საწარმოს ფუნქციონირების ძირითადი მიზანია რაც შეიძლება ნაკლები დანახარჯებით მაქსიმალური მოგების მიღება. ამიტომ საწარმოს საქმიანობის შედეგების შესაფასებლად ხშირად იყენებენ მოგების მაჩვენებელს. მოგება განისაზღვრება ორი ელემენტით:

- საწარმოს საერთო შემოსავლებითა; და
- საერთო ხარჯებით.

საანგარიშგებო პერიოდში შემოსავლებისა და ხარჯების ყველა აღიარებული მუხლი უნდა აისახოს მოცემული პერიოდის წმინდა მოგების ან ზარალის გაანგარიშებაში. საანგარიშგებო პერიოდის წმინდა მოგება ან ზარალი მოიცავს შემდეგ კომპონენტებს (ყველა მათგანი უნდა აისახოს მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში):

- საწარმოს ჩვეულებრივი სამეურნეო საქმიანობიდან მიღებული მოგება ან ზარალი;
- განსაკუთრებული მუხლები.

თუკი საანგარიშგებო პერიოდში საწარმოს გაუჩნდება განსაკუთრებული მუხლები, ამ შემთხვევაში, ყველა განსაკუთრებული მუხლის შინაარსი და თანხები ცალ-ცალკე უნდა აისახოს ფინანსური ანგარიშგების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში შეიძლება ნაჩვენები იყოს:

- საერთო (ბრუტო) მოგება;
- ჩვეულებრივი საქმიანობიდან მიღებული დაუბეგრავი მოგება;
- ჩვეულებრივი საქმიანობიდან მიღებული მოგება დაბეგრის შემდგომ; და
- წმინდა (ნეტო) მოგება.

მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საწარმოს მიერ საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში გამოქვეყნებული მოგების ასეთი სახით ასახვას გააჩნია განსხვავებული საინფორმაციო დატვირთვა. კერძოდ, საწარმოს ხელმძღვანელობისათვის დიდი მნიშვნელობა ენიჭება დასაბეგრი მოგების სწორ გაანგარიშებას, მოგების გადასახადის (შემოსავლებიდან გადასახადების) ზუსტად ღარიცხვასა და საწარმოს კუთვნილი წმინდა მოგების დადგენას.

დასკვნითი გატარებები



საილუსტრაციო მაგალითი:

20X2 წელს - საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში აღვილი ჰქონდა საწარმოში შემდეგ ხარჯებს:

- 1) მასალების შესაძენად დაიხარჯა 10.000 ლარი 7110 – 10.000;
- 2) მუშა-მომსახურეებს გადაუხადეს 15.000 ლარი 7120 – 15.000;
- 3) მანქანა-დანადგარების ამორტიზაციამ შეადგინა 2.000 ლარი 7170 – 2.000;
- 4) ოფისის გარემონტებაზე დაიხარჯა 7.000 ლარი 7440 – 7.000;
- 5) აუდიტორულ მომსახურებაზე გადახდილ იქნა 3.000 ლარი 7450 – 3.000.
- 6) საპროცენტო ხარჯებმა შეადგინა – 2.000 ლარი 8210 – 2.000.

ამასთან აღნიშნულ წელს:

- ა) პროდუქციის რეალიზაციიდან მიღებული იქნა 50.000 ლარის შემოსავლები 6110 – 50.000;
- ბ) მივიღეთ შემოსავლები დივიდენდებიდან 8120 – 5.000 ლარი.

საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ეს დროებითი ანგარიშები უნდა დავხუროთ და ვახდენთ შემდეგ გატარებებს:

- 1) დ. 6110 „შემოსავალი რეალიზაციიდან“ – 50.000 ლარი
 დ. 8120 „დივიდენდები“ – 5.000 ლარი
 კ. 5330 „საანგარიშგებო პერიოდის მოგება-ზარალი“ – 55.000 ლარი
- 2) დ. 5330 „საანგარიშგებო პერიოდის მოგება-ზარალი“ – 39.000 ლარი
 კ. 7110 „ძირითადი მასალების დანახარჯები/შეძენა“ – 10.000 ლარი
 კ. 7120 „პირდაპირი ხელფასი“ – 15.000 ლარი
 კ. 7170 „ცვეთა და ამორტიზაცია“ – 2.000 ლარი
 კ. 7440 „რემონტი“ – 7.000 ლარი
 კ. 7450 „საკონსულტაციო ხარჯი“ – 3.000 ლარი
 კ. 8210 „საპროცენტო ხარჯი“ – 2.000 ლარი

დავუშვათ, საანგარიშგებო პერიოდში მიღებული მოგებიდან საწარმო იხდის 15% მოგების გადასახადს. 16000 15% იქნება 2.400

3) მოგების გადასახადის ხარჯის გატარება:

- დ. 9210 „მოგების გადასახადის ხარჯი“ – 2.400 ლარი
 კ. 3310 „გადასახდელი მოგების გადასახადი“ – 2.400 ლარი

4) მოგების ხარჯის დახურვა:

- დ. 5330 „საანგარიშგებო პერიოდის მოგება-ზარალი“ – 2.400 ლარი
 კ. 9210 „მოგების გადასახადის ხარჯი“ – 2.400 ლარი

5) მიმდინარე წლის წმინდა მოგების დახურვა:

- დ. 5330 „საანგარიშგებო პერიოდის მოგება-ზარალი“ - 13.600 ლარი
 კ. 5310 „გაუნაწილებელი მოგება“ – 13.600 ლარი

მოგება—ზარალის ანგარიშება

შემოსავლები	50.000
რალიზებული პროდ. თვითღირებულება	(27.000)
მთლიანი მოგება:	23.000

საოპერაციო ხარჯები

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(10.000)
მთლიანი საოპერაციო მოგება:	13.000

არასაოპერაციო შემოსავალი და ხარჯები

ღირებულებებიდან მიღებ. შემოსავლები	5.000
სესხზე გადახდილი პროცენტი	(2.000)
მთლიანი არასაოპ. შემოსავალი და ხარჯები	3.000
მოგება დაბეგვრამდე ჩვეულებრივი საქ.	16.000
მოგების გადასახადი	(2.400)
წმინდა მოგება	13.600

ბასს 12 „მოგების გადასახადი“-ს მიხედვით:

საწარმომ ფინანსურ ანგარიშებაში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

- ა) მიმდინარე საგადასახადო ხარჯი (შემოსავალი);
- ბ) მიმდინარე საგადასახადო პერიოდში აღიარებული, წინა საანგარიშგებო პერიოდების მიმდინარე გადასახადების ნებისმიერი კორექტირება;
- გ) საგადასახადო ხარჯის (შემოსავლის) თანხა, რომელიც უკავშირდება სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს და შეცდომებს და ბასს 8-ით გათვალისწინებულია მათი ჩართვა მოგებაში ან ზარალში, რადგან შეუძლებელია მათი რეტროსპექტულად ასახვა.